

Muuntuva ja mukautuva Uusi testamentti

Evoluutiivinen näkökulma käsikirjoitusmuutoksiin

Aika kaukaa haettua...?

- Esityksen väittämiä:
  - Muutokset ilmaantuvat geeneihin ja käsikirjoituksiin samanlaisten mekanismien kautta
    - Rinnakkaisia ilmiöitä
  - Uuden testamentin käsikirjoitusmuutoksia voidaan kuvata tekstuaalisena evoluutiona
    - Evolutiivinen tekstikritiikki

Geneettinen evoluutio...?

- Perustuu kopioitumisprosessille
- Solujen jakaantuessa niiden geneettinen tieto kahdentuu (kopioituu)
  - Tämän aikana tapahtuu virheitä (mutaatio)
  - Johtaa geneettisiin variaatioihin
    - Sattumanvaraisia
    - Periytyvät sukupolvelta toiselle
    - Kasaantuvat ajan saatossa
- Eliöt kilpailevat resursseista
  - Sellaiset variaatiot säilyvät, mitkä hyödyttävät eliötä jollain tavalla tässä kilpailussa
- Evoluutiolla ei ole mitään ennalta määrättyä päämäärää

Tekstuaalinen evoluutio...?

- Käsikirjoitus on käsin tuotettu kopio tietystä tekstistä
  - Perustuu kirjureiden kopioimistyöhön

Source: British Library Catalogue of Illuminated Manuscripts. London, British Library MS Royal 14 E III, f. 6v. Northern France, 1st quarter of the 14th century
<http://www.bl.uk/catalogues/illuminatedmanuscripts/ILLUMIN.ASP?Size=mid&IllID=43454>

Tekstuaalinen evoluutio...?

- Käsikirjoitus on käsin tuotettu kopio tietystä tekstistä
  - Perustuu kirjureiden kopioimistyöhön
- Kirjurit kopioivat tekstejä niin tarkasti kuin mahdollista, mutta tekivät virheitä
- Jokainen kopiointikerta synnytti eroavia lukutapoja, eli variantteja
  - Tekstuaalisia mutaatioita
  - Sattumanvaraisia

Ap. t. 15:40

ΚΥΤΡΟΝ ΠΑΥΛΟ
ΔΕ ΕΠΙΔΕΞΑΜΕΝ
ΣΙΑΝ ΕΣΗΛΘΕΝ ΠΑ

ΠΑΥΛΟ ΔΕ ΕΠΙΔΕΞΑΜΕΝ ΘΕΣΙΑΝ

Tekstuaalinen evoluutio...?

- Käsikirjoitus on käsin tuotettu kopio tietystä tekstistä
  - Perustuu kirjureiden kopioimistyöhön
- Kirjurit kopioivat tekstejä niin tarkasti kuin mahdollista, mutta tekivät virheitä
  - Jokainen kopiointikerta synnytti eroavia lukutapoja, eli variantteja
    - Tekstuaalisia mutaatioita
    - Sattumanvaraisia
  - Kerääntyivät ajan saatossa
- UT:n tekstejä kopioitiin käsin n. 1400 vuotta

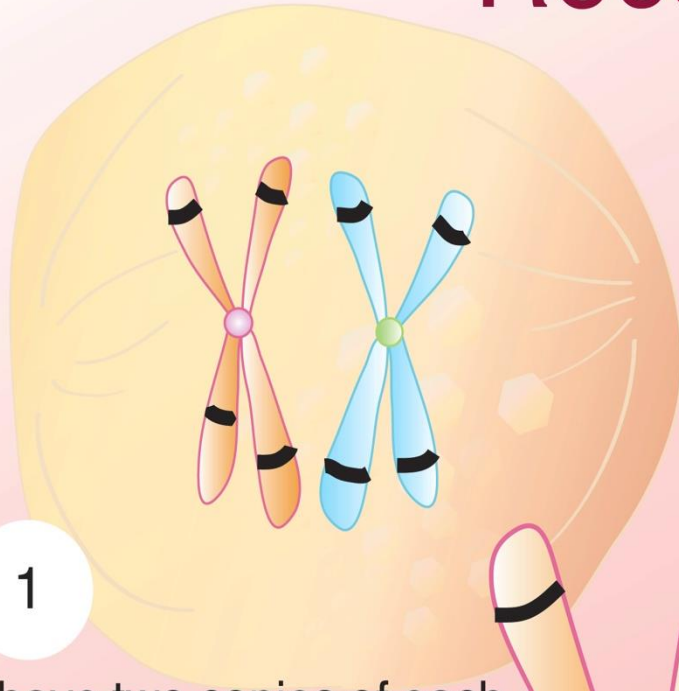

Tekstuaalinen evoluutio...?

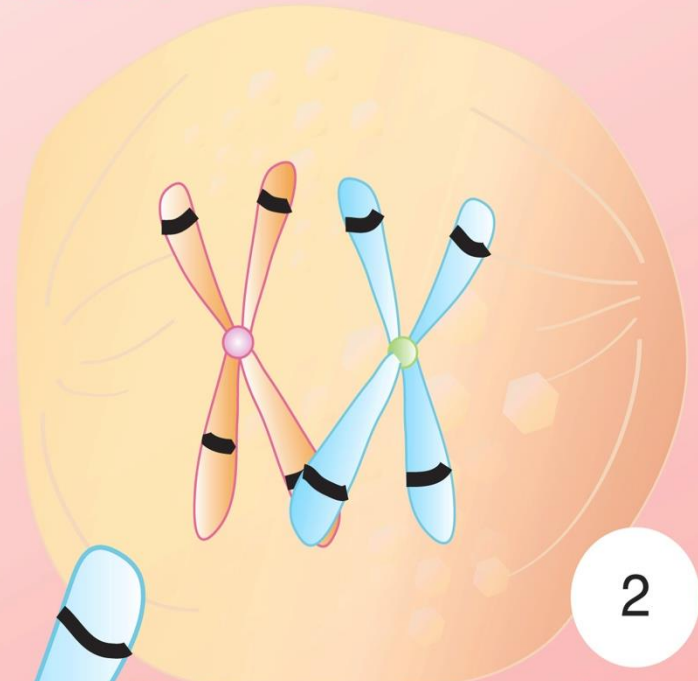
- Erilaisia mekanismeja:
  - Mutaatiot
  - Rekombinaatio (kontaminaatio)

Recombination

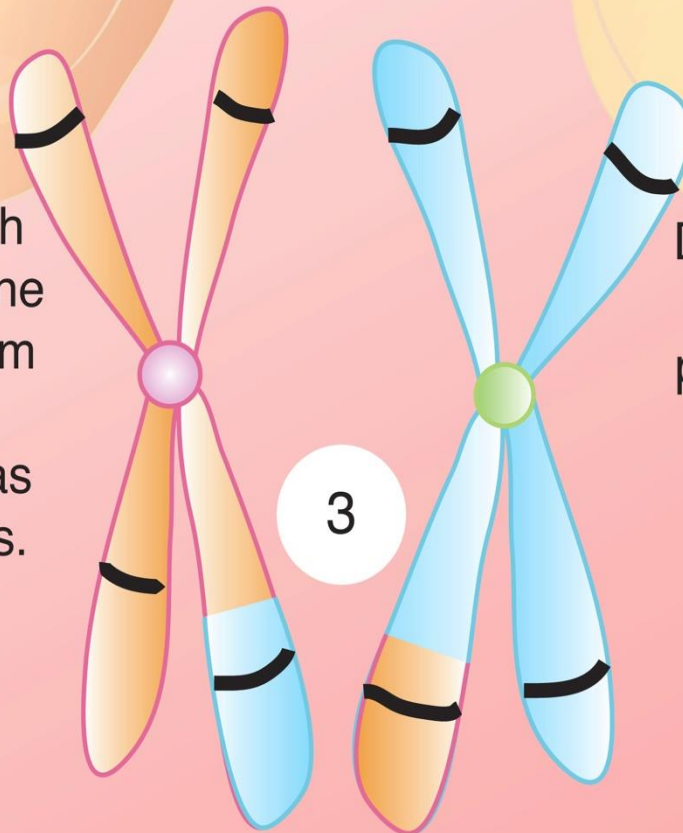
1

We have two copies of each chromosome in our cells, one from our father and one from our mother. These chromosomes are known as homologous chromosomes.

2

During genetic recombination, homologous chromosomes physically exchange pieces of genetic information.

3

Minuskelin 1739: (Ap. t. 8:36–39)

36. Matkan jatkuessa he tulivat paikkaan, jossa oli vettä. Silloin hoviherra sanoi: ”Tässä on vettä. Estääkö mikään kastamasta minua?”

37. Filippos sanoi hänelle: ”Jos koko sydämestäsi uskot, se on mahdollista.”

Hoviherra vastasi: ”Minä uskon, että Jeesus Kristus on Jumalan Poika.”

38. Hän käski pysäyttää vaunut, ja he molemmat, Filippos ja hoviherra, astuivat veteen, ja Filippos kasti hänet.

Tekstuaalinen evoluutio...?

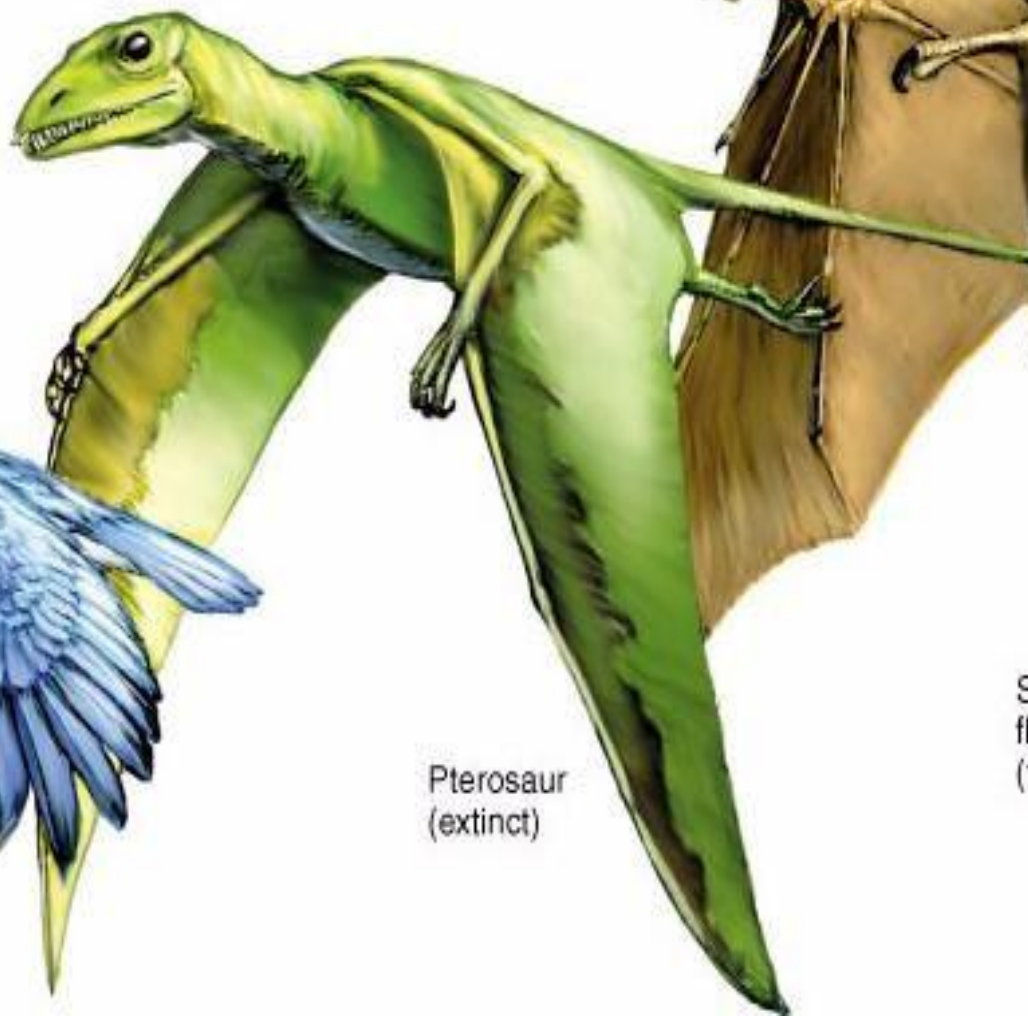
- Erilaisia mekanismeja:
  - Mutaatiot
  - Rekombinaatio (kontaminaatio)
    - Muodostaa hyvin monimutkaisen suhteiden verkoston
  - Konvergenssi
    - Identtisten variaatioiden syntyminen itsenäisesti

Taking Flight

To take to the air, three very different vertebrates lightened bones and transformed hands into wings.

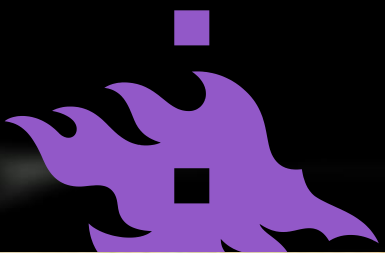
Western bluebird

Pterosaur (extinct)

Samoan flying fox (fruitbat)

Ap. t. 9:21

ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ ἐξίσταν
τοσδε πάντες οἱ ἀκού
οντες καὶ ἐλεγον οὐχ οὐ

ἐξίσταντοσδε πάντες
ἐλεγον οὐχ οὐ

ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ· ὁ ζῆτα μτο, λέ· πάν τώ και β
λαρομ· οὐχ οὐ τόσδε μὲ πορ θήσασ β μί μ μ

Tekstuaalinen evoluutio...?

- Erilaisia mekanismeja:
  - Mutaatiot
  - Rekombinaatio (kontaminaatio)
    - Muodostaa hyvin monimutkaisen suhteiden verkoston
  - Konvergenssi
    - Identtisten variaatioiden syntyminen itsenäisesti
  - Lopuksi henkilökohtainen suosikki:

Uinuvat geenit...

Uinuva tekstivariantti Ap. t. 26:3

ΚΑΙ ΖΗΤΗΜΑΤΩΝ ΕΠΙΣΤΑΜΕΝΟΝ
ΔΙΟΔΟΜΑΙΜΑΚΡ. ^{ΝΟΣ}

ΛΙΩΝ ΕΘΝΩΝ ΤΕ ΚΑΙ ΖΗΤΗΜΑΤΩ
ΕΠΙΣΤΑΜΕΝΟΝ; ΔΙΟΔΟΜΕΜΑ

Oliko sittenkään niin kaukaa haettua...?

- Tekstuaalinen evoluutio
  - Korostaa käsikirjoituskulttuurin dynaamista luonnetta
- Haastaa vanhat (staattiset) teorit erilaisten tekstimuotojen synnystä
  - Pienten variaatioiden vähittäistä kasautumista
- Sattuman merkitys...?
- Uusia metodologisia mahdollisuuksia
- Kyseenalaistaa perinteisen tekstikritiikin tehtävän
  - Alkuperäisen tekstin jahdista kohti variaatioiden tutkimusta

